

mark det sidste år, tror hr. Keld Albrechtsen så på undertegnede?

Hvis jeg fortæller hr. Keld Albrechtsen, at svineproduktionen faktisk inden for de sidste 3 år kun er steget 1-2 pct., og at antallet af dyreenheder i Danmark ikke er steget, tror hr. Keld Albrechtsen så på undertegnede? Ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror naturligvis på hr. Kirk, som formentlig har undersøgt det tal omhyggeligt. Det ved jeg også godt. Jeg har bare fået at vide, at svineproduktionen er kraftigt stigende, og derfor kan det meget vel tænkes, at den når op på et større antal millioner. Om den så lander på 24 eller 30 i det år, vi er i nu, tør jeg altså ikke sige, og hvis jeg er kommet til at sige et tal, som så ligger 1 million for højt, beklager jeg det dybt.

Det, jeg bare sagde i forbindelse med fru Gudrun Laubs bemærkninger, var, at konsekvensen af hendes tankegang er, at vi når op på 40 måske 50 millioner svin, for det er det, projektet går ud på, at separere gyllen, så man kan eksportere gødningsproblemet, forureningsproblemet, ud af landet. Og så er det bare, jeg siger, at den tankegang får det til at risle mig koldt ned ad ryggen, for det betyder jo, at vi får svinefarme af gigantisk størrelse, enorme dyrevelfærdsproblemer, og så en eksport af vores forureningsproblemer, og det er efter min opfattelse ikke en globalt bæredygtig løsning på vores miljøproblemer her i Danmark. Det var bare det, jeg sagde.

Det var derfor, jeg nævnede det tal over for fru Gudrun Laub, for jeg ved, at der en kæmpe interesse i dele af landbruget for at få disse enorme svinefarme etableret.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil blot høre, om hr. Keld Albrechtsen kan bekræfte, at det kan være meget vanskeligt at vide, hvor mange svin der egentlig er i Danmark, når man igen og igen oplever, at der bliver overproduceret, at der bliver produceret langt flere svin på adskillige store besætninger end det, man har lov til.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, vi har jo desværre måttet se, at der er blevet anmeldt nogle tilfælde med et meget stor antal producerede svin ud over det tilladte. Hr. Tou-

borg har ret i, at det jo gør, at den officielle statistik over det samlede antal svin så muligvis slet ikke udtrykker, hvad der rent faktisk produceres, og det er jo noget, som vi selvfølgelig også skal have gjort noget ved. Det er jo ikke acceptabelt.

Det har jeg dog heller ikke hørt nogen i salen her sige er acceptabelt, men hr. Touborg har ret i, at det jo betyder, at vi i dag ikke præcis ved, hvor mange svin der er til stede, og hvor mange der produceres pr. år.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Kl. 18.35

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod brug af stråforkorter.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL). (Fremsat 14/11 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er regeringens klare politik, at anvendelsen af pesticider skal nedsættes så meget som praktisk muligt, og det er også regeringens politik, at der skal være så få kemiske stoffer i maden som muligt.

Jeg er derfor meget glad for, at Dansk Folkeparti, Kristendemokraterne og regeringen i oktober 2003 kunne indgå en aftale om pesticidplan 2004-2009. Vi igangsætter med planen en række initiativer for at nedsætte forbruget af pe-

sticider, og der er i planen fokus på at få nedsat pesticidrester i en række afgrøder.

For at leve op til pesticidplanen har fagfolkerne nu udarbejdet såkaldte måltal for de forskellige afgrøder, og måltallene skal bruges til at udarbejde sprøjteplaner for de enkelte landmænd på afgrødeniveau. De nye måltal lægger samlet op til en reduktion på 65 pct. af stråforkorterne over nogle år, og brugen på vinterhvede fjernes helt svarende til 565.000 ha. Derudover halveres brugen i vinterrug og vårhvede, og tilbage er et mindre forbrug i triticale og frøgræs, som jo ikke anvendes i fødevarer.

Planen er derfor et vigtigt værktøj for at nå regeringens målsætning om en minimering af de sundhedsmæssige og miljømæssige effekter af pesticidanvendelsen. Men pesticider vil stadig blive anvendt i landbruget, og anvendelsen vil også fremover kunne give anledning til restkoncentrationer i fødevarer og foderstoffer. Det er derfor vigtigt, at der er tilstrækkelig dokumentation for, at det er sikkert at anvende midlerne.

Godkendelsen af stråforkorterne udløber i løbet af 2005, og derfor skal en ansøgning om fornyet godkendelse sendes til Miljøstyrelsen i løbet af 1 år, og i den forbindelse vil al foreliggende dokumentation for stoffernes effekter på miljø og sundhed blive vurderet ud fra de nyeste vurderingsprincipper.

Jeg skal dog samtidig understrege, at der med den viden, vi har i dag om restindholdet i fødevarer, ikke er grundlag for et forbud mod stråforkortere. Det er Fødevedirektoratets vurdering, at restindholdet af stråforkortere under de fastsatte EU-grænseværdier ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

Den undersøgelse, som Danmarks Jordbrugsforskning udførte i 1989 om negative effekter på grises reproduktionsevne, og som forslagsstillerne henviser til, blev afvist af eksperter. Det skyldtes bl.a., at det statistiske grundlag ikke var tilstrækkeligt.

Endvidere fremgår det af Fødevedirektoratets notat til Fødevedirektoratet ved besvarelse af spørgsmål 362, at det er Fødevedirektoratets vurdering, at der er en solid videnskabelig dokumentation for de sundhedsmæssige effekter af stråforkortere.

Jeg kan endvidere oplyse, at der er iværksat et 3-årigt forskningsprojekt på i alt 2 mio. kr. om chlormequats virkning på orners sæd kvalitet, og forskningsprojektet udføres i samarbejde med

Danmarks Jordbrugsforskning og Rigshospitalet. Fødevedirektoratet vil naturligvis løbende forholde sig til ny viden, som dette projekt eller andre relevante projekter kaster af sig.

Jeg mener, at vi er meget forsigtige i forhold til fortsat at tillade anvendelse af stråforkortere, og som jeg indledningsvis nævnte, er det regeringens politik, at der skal være så få kemiske stoffer i maden som muligt. Regeringen ser således meget gerne, at vores fødevarer er fri for rester af stråforkortningsmidler.

På baggrund heraf og med den usikkerhed in mente, der er hos forbrugerne om, hvorvidt stråforkortere er skadelige, vil Fødevedirektoratet nu indkalde erhvervet til et møde for på ny at sondere mulighederne for, at der indgås en frivillig aftale om udfasning af anvendelsen af stråforkorterne.

Regeringen kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg synes, det er godt, at regeringen langt om længe har fundet frem til, at man ikke behøver at anvende stråforkortere i hvede overhovedet. Man kan godt undre sig over, at det skulle tage så lang tid, men bedre sent end aldrig.

Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at hvis man ønskede at tage stråforkortere væk ved rugdyrkning, kunne man godt det, forudsat at man tilførte lidt mindre kvælstof til rugen.

Kl. 18.40

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Vi har jo i lang tid været optaget af at forhindre stråforkortere. Derfor er det også sådan, at den pesticidhandlingsplan, vi har gennemført, er noget mere ambitiøs end den tidligere plan.

Jeg vil kun sige, at en øvelse bestående i, at man går ind og vurderer, hvilke områder man kan tage ud ved at bruge andre næringsstoffer, som jeg her har hørt hr. Touborg sige, skal jeg ikke gå ind og vurdere. Det, der jo ligger inden for det regi, jeg beskæftiger mig med, er, om vi kan forbyde stråforkortere. Her må vi bare sige, at i de regler, i de vurderinger, i de analyser og i de videnskabelige resultater, der ligger, har vi ikke belæg for at gøre det. Det er altså det, der kræves, hvis man skal gå ind og gøre det.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg tror, at ministeren lidt misforstod mit spørgsmål. Jeg vil sådan set ikke tilføje flere næringsstoffer, men tilføje færre næringsstoffer til rugen. Sagen er jo, at hvis man tilfører for meget kvælstof, går rug i leje, og så får man en dårlig kornkvalitet og dermed en dårlig brødkvalitet.

Mit spørgsmål var sådan set ganske enkelt: Kunne det ikke være en mulighed, at vi gik ud og sagde, at man må tilføje noget mindre kvælstof til de rugmarker? Dermed ville vi kunne undgå, at det går i leje, og dermed vil vi kunne opretholde kvaliteten og dermed spare på pesticiderne.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg kan ikke give den videnskabelige forklaring. Enhver ved jo, at når vi bruger stråforkortere, er det selvfølgelig af hensyn til bl.a. naturforhold, af hensyn til vækstforhold. Om det nu er sådan, at det skal ligge lige nøjagtig dér, og hvis vi giver det det mål, passer det lige nøjagtig med, at man måske ikke behøver at bruge stråforkortere, har hr. Touborg måske ret i.

Jeg vil bare sige, at skal vi ind og vurdere det, vil jeg bede om, at vi får nogle folk ind, der kan sige, hvordan det præcis skal ramme. Jeg tror nu ikke, det er så enkel en øvelse, at man kan stå og sige det nøjagtigt.

I øvrigt glæder jeg mig jo over, at landbruget fører an og går ind, som jeg nævnte i min indledende tale her, og viser, at de gerne vil undgå stråforkortere. Det er vi meget tilfreds med i regeringen, og det er også vores holdning.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, da der nu findes flere forskellige mærker stråforkortere, om man også tester de her stråforkortermidler med facilitetstest, kan man kalde det, for kunne man så ikke måske udelukke nogle af de gamle midler, der ikke er blevet testet på den baggrund?

Så vil jeg også godt spørge ministeren om frøavl, så man kan minimere brugen af stråforkortere, om det ikke er en mulighed at indføre et forbud, så man kun kan bruge stråforkortere på afgrøder, som bliver brugt til den videre frøavl.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Nu er det jo sådan, at den debat, der kører i dag, omhandler et generelt forbud, hvor vi altså går ind og siger, at vi laver et generelt forbud. Den vurdering, vi har modtaget, er, at det rent retligt ikke er muligt.

Vi er selvfølgelig mindst lige så interesseret som hr. Jørn Dohrmann i, at vi prøver at undersøge, hvad der er af muligheder ved siden af, men det ligger ikke klart. På den måde, som vi kan forholde os til det nu, er det sådan, at vi ikke kan gå ind og lave et generelt forbud.

Jeg har forstået det, hr. Jørn Dohrmann siger, og jeg kan sige, at det er nøjagtig den samme linje, vi lægger ind, uden at jeg allerede nu kan begynde at vurdere de forhold, for dem skal vi først have undersøgt juridisk, og det er i gang. Men det er da klart, at vi er interesseret i, at vi bruger så få stråforkortere som overhovedet muligt.

Vedrørende vurderingen er det altså her i 2005, at vi skal ind og vurdere nogle af de her midler. Det er klart, at alle midler bliver vurderet ud fra alle de parametre, de skal vurderes efter. Det er jo det, der skal ske med alle midler, når vi er inde at regulere på kemikalieområdet.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for indlægget. For ganske kort tid siden udsendte Institut for Miljøvurdering en rapport om stråforkortere, og den har også været offentligt omtalt i Berlingske Tidende den 30. januar.

Det giver anledning til to spørgsmål, for i deres rapport slår instituttet til lyd for, at frivillige aftaler på det her område kan fungere som tekniske handelshindringer og være direkte i strid med EU-retten. Er det også regeringens opfattelse? Jeg spørger af reel interesse, for jeg har selv været med til at opfordre ministrene til at arbejde for frivillige ordninger, og derfor kom dette fuldstændig bag på mig.

Det andet, som jeg synes at man kunne spørge ministeren om, som jeg synes er meget relevant påpeget af instituttet, er forsigtighedsprincippet. Det er jo traktatfæstet, så det er noget, man i og for sig kunne gøre gældende i EU. Det er jo helt tydeligt, at vi alle sammen har en vis usikkerhed over for de her stoffer, og at vi mangler de videnskabelige beviser. Har regeringen overvejet at prøve at bruge forsigtighedsprincippet på EU-niveau?

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vil gerne starte med kommentere det om Institut for Miljøvurdering. Jeg er enig i, at det er godt, at vi har fået det institut. De bidrager med mange vigtige oplysninger i miljøsammenhænge, igen nok engang her. Derfor vil jeg bare sige om det, at Institut for Miljøvurdering går ind og vurderer det her, at hvis man nærlæser deres rapport, er det en stribe forskelligartede frivillige aftaler, som de går ind og vurderer, hvordan kommer til at virke.

Jeg deler ikke det synspunkt, at hvis vi indfører en frivillig aftale her, vil det være i strid med gældende ret. Det mener jeg at vi kan. Institut for Miljøvurdering kan så lægge deres parametre ind lige nøjagtig i forhold til det her. Men det er jeg ikke i tvivl om, og vi tror på, at vi har lov til at lave den.

Så om forsigtighedsprincippet: Daværende miljøminister Lone Dybkjær gik jo ind og lavede et forbud, som vi efterfølgende måtte trække tilbage, fordi vi ganske enkelt ikke havde det videnskabelige grundlag, der skulle til, for at man kunne gøre det. Dengang var det altså ud fra et forsigtighedsprincip. Man må så bare sige, at der har vi ikke kunne bruge forsigtighedsprincippet. Det er totalt harmoniseret.

Det kan i øvrigt siges, at man skal have det videnskabelige grundlag, der skal til, for at man kan forbyde det. Der er det klart, at vi er nødt til at forlade os på, at vi også har eksperter siddende i Miljøstyrelsen. Det materiale, man skal bruge til det, findes ganske enkelt ikke.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg er helt opmærksom på vanskeligheden ved, at vi ikke har den videnskabelige dokumentation. Men forsigtighedsprincippet er jo lige præcis et princip, der siger, at hvis vi har en begrundet mistanke uden at have den videnskabelige dokumentation, kan vi måske forsøge at gå ind med det.

Det, der er sket, siden Lone Dybkjær havde sagen oppe i 1990, er jo, at vi i 1999 fik en ny undersøgelse, som rejser en mistanke. Det vil sige, at der sådan set er sket en udvikling i sagen, og det er på den baggrund, at jeg spørger ministeren, om han kunne forestille sig, at man forsøgte at tage den op.

Jeg er så meget glad for, at man har igangsat videnskabelige forsøg herhjemme, men spørgsmålet er altså, om man har forsøgt sig på europæisk plan.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg er bare nødt til at sige, at heller ikke de tal fra 1999 er gode nok til, at de kan danne grundlag for et forbud.

Jeg er også sikker på, at hvis det virkelig var sådan, at det dels var et åbenlyst behov, dels var en åbenlys mulighed for at gøre det her her, havde den tidligere regering bestående af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, som også spørgeren er en del af, jo grebet ind. Det går jeg da ud fra. Det er jo det, man ikke har gjort. Den daværende socialdemokratiske miljøminister tog ikke initiativ til et forbud, gik jo ikke ind og brugte det her. Jeg er helt sikker på, at det ville han da have gjort, hvis det var så åbenlyst.

Man kan jo godt være lidt overrasket over, at de to tidligere regeringspartier er så opmærksomme på det nu. Det synes jeg måske nok man skulle have været dengang. Men jeg tror nu, at sandheden mere ligger i, at også dengang var det ikke muligt, og det er det heller ikke i dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tager ordet nu, for ministeren har jo tydeligvis misforstået forsigtighedsprincippet. Jeg synes ikke, det er rimeligt, at ministeren bibringer befolkningen og Folketinget det indtryk, at det ville være i strid med EU-reglerne at gå ind og lave et forbud, som baserer sig på en alvorlig mistanke, som baserer sig på, at der foregår undersøgelser, som kan føre til en dokumentation af den mistanke og dermed berettigede forbuddet. Det er set før, at man har grebet det an på en sådan måde.

Ministeren burde sige til Folketinget, som sandt er, at det godt kan være, at Europa-Kommissionen er uenig i det synspunkt, at man går ind og laver et forbud nu. Det kan Kommissionen så give udtryk for. Men derfra og så til at sige, at det er i strid med reglerne, er der et stykke. Det ville i givet fald dreje sig om en retssag, som ville tage lang tid, hvor dokumentationen sandsynligvis ville foreligge længe inden, en sådan retssag er afklaret, og så ville der ikke være noget problem.

Så jeg synes ikke, at ministeren skal forsøge at bibringe Folketinget det forkerte indtryk, at vi

ikke har mulighed for at lave et forbud, for det har vi.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Nu vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at nu gælder det jo ikke bare om at kunne slippe godt fra noget, indtil der pludselig kommer en regning. Jeg hører lidt hr. Keld Albrechtsen sige til ministeren: Det kan godt være, at det måske går galt på et eller andet tidspunkt, men så gik det da godt så længe.

Det synes jeg er en farlig måde at lave politik på, og det er en farlig måde at lave lovgivning på. Jeg er nødt til at sige til hr. Keld Albrechtsen, at der ikke foreligger den alvorlige mistanke, som skal til, for at vi kan gøre det.

Nu skal det ikke lykkes for hr. Keld Albrechtsen at komme til at fremstille det, som om det er hr. Keld Albrechtsen, der synes, at man skulle prøve på at afskaffe stråforkortere. Det synspunkt deler regeringen også. Fødevarerministeren har jo tidligere indkaldt parterne til at lave en frivillig aftale. Der var så en enkelt, der var med, som ikke ønskede det. Men det skal ikke komme til at fremstå, som om det er hr. Keld Albrechtsen, der er på togt for at gøre noget for at komme af med stråforkortere.

Kl. 18.50

Jeg er bare nødt til at sige til hr. Keld Albrechtsen, at der, hvor jeg spørger, og det er trods alt hos eksperterne i Danmark, får jeg at vide, at der ikke findes belæg for den alvorlige mistanke, der findes ikke de videnskabelige resultater, der skal bruges, før vi har det materiale, der berettiger et forbud. Sådan er det, må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen, sidste bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men er det ikke korrekt, at det, ministeren efter al sandsynlighed har fået at vide af sine embedsmænd – det vil jeg da tro, men jeg kan da spørge ministeren, om ikke det er rigtigt – er, at hvis man går ind og laver et foreløbigt forbud, mens man foretager nogle undersøgelser, så er der en risiko for, at Kommissionen vil være uenig, der er endog en risiko for, at Kommissionen vil komme med en såkaldt åbningsskrivelse, og i sidste ende, men et langt stykke ud i fremtiden kunne der endog være en risiko for, at Kom-

missionen ville indlede en egentlig retssag. Her er dog også en ret god mulighed for, at vi i givet fald kunne vinde en sådan retssag.

Men det er da embedsmænds pligt at gøre en minister opmærksom på, at hvis man har et standpunkt her i livet, så risikerer man at blive modsagt, og værre er det jo ikke.

Jeg er nødt til at sige, at ministeren er lidt af en kylling – undskyld, det må jeg muligvis ikke sige, så beklager jeg det – hvis han ikke tør tage sådan en sag, når den er god og berettiget og velbegrundet, og det er den jo.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg kan godt forstå den skuffelse, hr. Keld Albrechtsen nu lægger for dagen, for hr. Keld Albrechtsen havde jo slået sig op på det her forslag, og det var jo et forslag til kamp mod stråforkortere. Nu bliver hr. Keld Albrechtsen så indhentet af viden, og det er tit ubehageligt, det kan ødelægge hele ens forestilling om, hvad man kunne have ført frem, når viden pludselig overmander en, og man er nødt til at indse, at man må opgive sit foretagende.

Der er intet i Enhedslistens forslag om stråforkortere, som er anderledes end regeringens mening, regeringen vil også gerne undvære stråforkorterne, men det, jeg får at vide, er, at der ikke findes det dokumentationsmateriale og det videnskabelige materiale, der skal til, for at jeg rent juridisk kan gå ind og forbyde det.

Det hjælper ikke, at vi siger om nogle embedsmænd, at det nok er dem, der har belagt deres ord og sådan noget. Næ, embedsmænd er meget tydelige i deres sprog, og man skal i hvert fald ikke tage dem til indtægt for, at det ikke sker. Det er rent sagligt og fagligt, og det synes jeg også ved en del lejligheder imponerer hr. Keld Albrechtsen. Jeg synes også, hr. Keld Albrechtsen skulle lade sig imponere i denne sag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, tak til ministeren.

Så er det fru Helga Moos som ordfører.

Ja, ønsker fødevarerministeren pludselig ordet? Ja, det var da en nyhed.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Af hensyn til referatet af denne sag synes jeg, at jeg skylder hr. Kristen Touborg et svar på hans spørgsmål.

Det fremgik af hr. Kristen Touborgs spørgsmål til miljøministeren, som om der i dag ikke dyrkes rug uden brug af stråforkortere i Danmark til møllernes opkøb af rug til salg og videreforarbejdning til rugbrød.

Sagen er jo den, og jeg tror også, at hr. Kristen Touborg er fuldt bevidst om netop den sag, at der faktisk dyrkes rug i Danmark i dag uden brug af stråforkortere i det, der hedder kontraktavl, som møllerne efterspørger til rugbrød til danske forbrugere.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, ministeren må lige vente et øjeblik, ministeren må lige på talerstolen igen, for der er spørgsmål nu, det risikerer man, når man går op og går ind i debatten.

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg tænkte det nok.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, det er selvfølgelig rigtigt, det var jo det, det gik ud på, at man ikke skulle bruge stråforkortere i forbindelse med noget, der senere hen skulle i rugbrød. Men ministeren er vel klar over og kan vel uden videre bekræfte, at de undersøgelser om restkoncentrationer i det korn, der bruges til brød, jo beklageligvis viser, at stråforkorterne alligevel i helt uacceptabel grad sniger sig ind i vores brødkorn. Det var ikke meningen, men det er faktisk det, der er tilfældet, og det synes jeg at ministeren lige skulle supplere sin redegørelse med.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Nu er hverken Miljøministeriet eller Fødevareministeriet herre over, fra hvilke lande møllerne importerer deres korn, og derfor er der ikke mulighed for at påbyde møllerne at købe dansk produceret rug til rugbrød. Det er jo det, der er sagen.

Kl. 18.55

Nu er det sådan, at på det møde, vi holdt med alle de implicerede erhverv sidste år, gjorde de et ihærdigt forsøg på at få en frivillig ordning på plads. Det viste sig desværre, at detailhandelen ikke var parat til at indgå sådan en aftale, men nu har miljøministeren og jeg besluttet at prøve igen, for det ville jo være den allerallerbedste løsning på det her problem med en frivillig aftale.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen, sidste korte bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men af den undersøgelse, der blev foretaget om pesticidrester i fødevarer, fremgik det jo, at der faktisk var påvist pesticidrester i 35 ud af 76 prøver af danskproduceret korn. Nogle af de pesticider, der indgår i det, omfatter, så vidt jeg ved, stråforkortere. Så det er ikke det udenlandske korn, der alene forklarer det problem, vi står over for, desværre, men det kan vi jo gå dybere ned i i udvalget.

Jeg synes bare, jeg var nødt til at stille det her spørgsmål til ministeren, for ministeren gav det udseende af, at man trygt kunne købe rugbrød i forvisning om, at der ikke var stråforkortere i det. Det kan man desværre ikke, og det synes jeg man som forbruger skal vide. Man kan selvfølgelig købe økologisk og på den måde sikre sig. Men man bør som forbruger vide, at i dag er der desværre en rimelig stor risiko for, at der er stråforkortere i det mel, som rugbrød er bagt af.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Nu synes jeg, at hr. Keld Albrechtsen tager hul på et beslutningsforslag, som vi skal diskutere om lidt, og jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen blander tallene fuldstændig sammen, eller jeg ved, at hr. Keld Albrechtsen blander tallene fuldstændig sammen.

De tal, der er redegjort for i et senere punkt på dagsordenen her i dag, handler jo ikke kun om stråforkortere, det handler om pesticider generelt, og der vil vi sikkert få lejlighed til at gå i dybden med de tal, sådan at vi kan få rede på, at det ikke med de tal handler om stråforkortere.

Så skal jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det selvfølgelig er sådan, at detailhandelen har mulighed for at mærke de produkter, hvor der ikke er anvendt stråforkortere, som altså er fri for stråforkortere, og det var den proces, vi gerne havde set accelererede i vores samarbejde med detailhandelen.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Tak for svaret fra fødevareministeren. Det er jo godt, når miljøministeren ikke kan svare på spørgsmålene, at der så er hjælpetopper i nærheden, det er udmærket.

Jeg fik så det svar, som jeg egentlig eftersøgte hos miljøministeren, om det er muligt at undlade at anvende stråforkortere overhovedet i kornmarker. Jeg nævnte så rug, fordi det er den sort med de største problemer, hvis det endelig er. Det giver et noget mindre udbytte, når man ikke bruger det. Men hvis man ville det, kunne man faktisk undlade at bruge stråforkortere på hele korndyrkningsområdet, og dermed var man i hvert fald ude over problemet med, at vi kunne have de rester i kornet.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg må sige til hr. Touborg, at nu er det sådan, at miljøministeren og jeg har et formidabelt, forbløffende samarbejde, og grunden til, at jeg tilbringer en del af min aften her i salen, er selvfølgelig, at miljøministeren og jeg har aftalt på forhånd, at vi skulle prøve at dele opgaverne til forhåbentlig glæde og information for Tingets medlemmer.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det sat på plads. Så tror jeg, at vi kan gå til fru Helga Moos som ordfører.

Helga Moos (V):

Enhedslistens beslutningsforslag handler om, at man gerne vil have, at vi forbyder brugen af stråforkortere, og det sker med henvisning til forsigtighedsprincippet, hvilket jeg synes er interessant.

Så vil jeg godt lige gentage, hvad miljøministeren sagde, nemlig at vi går ind for, at vi skal have reduceret brugen af pesticider, og at det skal ske stille og roligt og fornuftigt. Vi har det rigtig godt med pesticidhandlingsplanen, hvor vi siger, at i 2009 vil 65 pct. af stråforkorterne være udfaset, ved frivillige aftaler naturligvis. Hvis man kan få fødevarer uden stråforkortere markedsført, jamen så er det rigtig godt. Det er så en forudsætning, at det også bliver overholdt. Indgår man frivillige aftaler, skal de naturligvis overholdes. Ellers foreligger der jo den mulighed, at man kan købe økologisk. Så er det sat på plads.

Kl. 19.00

Når jeg læser beslutningsforslaget, så argumenterer Enhedslisten ud fra et forsøg, der blev foretaget omkring 1986, der skulle vise, at søer får et mindre kuld grise, hvis de fodres med korn, der er sprøjtet med stråforkortere, og det skulle så have fået 1/2 l pr. hektar. I øvrigt kunne

man slet ikke påvise nogen restkoncentrationer af stoffet i det korn, der blev fodret med.

Der er senere kommet en vurdering af det forsøg, og den vurdering viste, at det statistiske grundlag for undersøgelsen ikke var godt nok til at drage nogen konklusion af undersøgelsen. Så det hele bygger på en sådan lidt tvivlsom undersøgelse.

Så henvises der yderligere til forsigtighedsprincippet, og der må jeg sige, at forsigtighedsprincippet allerede er lagt ind. Det er jo taget i brug, for det er taget i brug allerede ved fastlæggelse af grænseværdierne. Der går man ind og finder en grænseværdi, som skal have en sikkerhedsmargin, en faktor 100. Men i princippet har vi en meget større sikkerhedsmargin.

Hvis vi læser Bichelrapporten, så er det sådan, at vi har en faktor 1.000 for pesticiderne i Danmark, så vi har jo lagt et forsigtighedsprincip ind. Hvis vi tager grænseværdifastsættelsen på faktor 100, og vi taler om stråforkortere, så indtager man 2,4 pct. af en acceptabel daglig dosis. I den acceptable daglige dosis er der i forvejen indregnet en sikkerhedsfaktor, så vi har i den grad benyttet et forsigtighedsprincip, så det er jo ikke sådan, at vi ikke bruger et forsigtighedsprincip.

Vi kan ikke forhindre import af korn, der er sprøjtet med stråforkortere, for midlerne er godkendt i EU, og sådan er det.

Et andet interessant punkt er, når vi kommer ind og ser på, hvorfor vi bruger stråforkortere endnu. Det har jo noget med lejesæd at gøre, risiko for skimmelangreb, ocratoxin, og der kan jeg se noget morsomt i ældre undersøgelser. I 1996 var vi inde at se på det økologiske rugmel, og der er 6-8 gange mere ocratoxin A i økologisk rugmel end i konventionelt rugmel. Det er, fordi kornet har lagt sig ned og er blevet skimlet, fordi det ikke fik stråforkorter. Ud af 13 prøver overskred de 2 grænseværdien på 5 mikrogram pr. kg.

Der er det, jeg spørger, hvis sikkerhedsprincip vi skal anvende. Mit forsigtighedsprincip handler om, at jeg ikke vil have ocratoxin A, så jeg vil godt være sikker på, at vi ikke får lejesæd, for det er mit behov. Jeg ved godt, at økologernes behov er overhovedet ikke at have nogen risiko for stråforkorter, men det er jo en kamp om, hvis forsigtighedsprincip, der skal gælde.

Jeg står med rapporten fra Institut for Miljøvurdering, hvor man faktisk konkluderer, at vi har en art forsigtighedsprincip, der faktisk fungerer, fordi vi har et frit valg af forsigtigheds-

princip i Danmark. Hvis man ikke vil have stråforkortere, kan man vælge økologisk, og så kan man vælge det forsigtighedsprincip at fravælge stråforkorterne. Og hvis man som jeg ikke vil risikere for meget ocratoxin A, vælger man noget andet, og så har man brugt forsigtighedsprincippet ud fra en personlig vurdering af, hvad man som menneske vælger, at forsigtighedsprincippet skal dreje sig om.

Men i virkeligheden handler det jo om et valg, en eksistentiel angst, og man kan spise fødevarer med stråforkorter såvel som økologisk, for hvis der skulle være en restkoncentration af stråforkorter, så er den så lav, at det ligger inden for en grænse, der kan accepteres.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Touborg har allerede været inde på problemet med, at man selvfølgelig skal gøde forstandigt, f.eks. på en rugmark, således at man ikke får skimmelp problemer og lign. Det bør løses på ordentlig, naturlig vis uden giftstoffer.

Men hvis det nu er rigtigt, som hr. Martin Lidegaard var inde på, som Bjørn Lomborg har gjort opmærksom på, at de frivillige aftaler, man baserer sig på, i virkeligheden er lige så meget i strid med EU-retten, som ministeren påstår at et forbud vil være, så har man jo valget, om man vil skydes eller hænges. Så kan man da lige så godt gøre det ordentligt.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg kan da kun sige, at der er indgået frivillige aftaler på mange andre områder, og så vidt jeg forstod ministeren, så var der ikke noget problem i frivillige aftaler. Og med hensyn til at gøde forstandigt, kan jeg da kun konstatere, at det ikke er lykkedes for økologerne endnu. Jeg accepterer, at det er et personligt valg. Jeg vil have lov til at bruge det forsigtighedsprincip, der passer til mit behov, ligesom hr. Keld Albrechtsen kan bruge det, der passer til hans behov.

Det er jo netop det frie valg, lad os få så mange valgmuligheder i det danske samfund som muligt. Men vi skal ikke bruge vores egen eksistentielle angst til at trække noget ned over hovedet på andre.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker hr. Keld Albrechtsen ordet? Nej. Så er det hr. Kristen Touborg for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg har tænkt på, om det kunne være sådan, at når vi finder restkoncentrationer af stråforkorter i danskproduceret brødkorn, kunne det hænge sammen med, at man får en ekstra kvælstofkvote på 50 kg, hvis man dyrker stråforkortefrit brødkorn. Er det Venstres opfattelse, at der kunne være en sammenhæng mellem de to ting?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg må gå ud fra, at hvis der er stråforkorter i noget, der er solgt som værende fri for stråforkorter, er det svindel. Men vi har jo set eksempler på, at konventionelt korn er lastet i et skib i Frankrig og blev økologisk under sejladsen, så jeg synes ikke, vi skal tage svindel til indtægt for, om noget er muligt eller ikke er muligt.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Naturligvis er der tale om svindel, hvis man sprøjter, selv om man har lovet ikke at gøre det. Men vi har jo set, at der er altså nogen, der gør det, og det er baggrunden for mit spørgsmål. Derfor vil jeg stadig væk godt have svar på: Tror Venstre, der kunne være en sammenhæng? Tror Venstre, det er sådan, at den ekstra tildeling af kvælstof, der gives til brødkorn, er sat rigelig højt, så man bedre kunne undgå at bruge stråforkorter, og det var lettere at undgå snyd, hvis den ekstra kvælstofkvote blev sat ned?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg er overbevist om, at når folk svindler, er det simpelt hed på grund af muligheden for, at man kan tjene penge på at svindle. Økologerne har kunnet tjene på at konvertere konventionelt korn til økologisk korn, og selvfølgelig vil der også være nogle konventionelle landmænd, som kan tjene på at bruge stråforkorter, og så skal det da tjekkes. Ø-mærket er et kontrolmærke, og hvis det er en frivillig ordning, at man ikke vil bruge stråforkorter, skal det selvfølgelig tjekkes, og det er en fælles opgave. Vi skal svindel til livs.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Helga Moos, og så er det fødevareministeren.

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Det er ikke for at trække debatten i langdrag, men jeg kan høre, at der er behov for en faktuel kommentar.

Jeg skal sige til hr. Kristen Touborg, at det er ikke rigtigt, at der er mulighed for at gøde ekstra, når der er tale om rug. Jeg tror, hr. Kristen Touborg husker, at under midtvejsevalueringen af vandmiljøplan II besluttede vi at give tilladelse til, at der kun blev givet mulighed for at gøde 50.000 ha hvede ekstra, men ikke rug.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Mit spørgsmål gik på brødkorn. Jeg kan bekræfte, at det kun handler om hvede, men mit spørgsmål gik sådan set også på hveden, da det jo er den, der er fundet restkoncentrationer i.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Nu har jeg haft indtryk af, at det har været rugen, der har optaget hr. Kristen Touborg mest under debatten, altså muligheden for at gøde mindre på rug og dermed få en kvalitet, som ikke behøver stråforkorter. Men jeg er glad for, at hr. Kristen Touborg er enig med mig i, at der ikke bliver givet tilladelse til ekstra gødning af rug i Danmark.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Niels Sindal som ordfører.

Niels Sindal (S):

Socialdemokraterne støtter faktisk et forbud mod stråforkortere, og selv om forslaget måske baserer sig på dokumentation af ældre dato, er vi af den opfattelse, at tvivlen må komme forbrugeren til gode. Vi vil også godt have lov til at pointere, at dansk landbrugs top udtaler, at stråforkorter er en uvelkommen gæst i fødekæden, og i vid udstrækning fraråder brugen af stråforkorter.

Det er rigtigt, at undersøgelsen fra 1989 har været draget i tvivl: Man fulgte ikke de rette retningslinjer, når der skulle forskes, det statistiske materiale var ikke godt nok, og derfor kunne konklusionerne ikke anerkendes. Jeg er ikke forsker, og jeg skal ikke nedgøre det arbejde, der blev udført dengang, men som politiker vil jeg

gerne have fast grund under fødderne, inden jeg træffer beslutningerne.

Kl. 19.10

Vi har i Socialdemokratiet glædet os over, at ministeren har igangsat et forskningsprojekt med Jordbrugsforskningen, Rigshospitalet og Fødevaredirektoratet. Vi har dog undret os over, at der skulle gå nogen tid, før man gjorde det, og at der skulle nogen avisdebat og lidt turbulens i Folketinget til, men bedre sent end aldrig. Det er vi glade for, og vi er også glade for den tilkendegivelse om forskning, som miljøministeren gav her fra talerstolen. Det er den rigtige vej at gå.

Imidlertid ønsker vi at lade tvivlen komme husdyrene og borgerne til gode ved at støtte et forbud, vel vidende at det er et EU-reguleret område. Men hensynet til miljø og sundhed må gå forud for hensynet til produktion, der ikke kan garanteres at være fri for skadelige stoffer.

Vi har hørt i dag, at der vil gå 3 år, før vi ser resultatet af forskningen. Vi har drøftet forsigtighedsprincippet, og vi har drøftet frivillige aftaler, som måske ikke fungerer, men den viden, som ministeren mener hr. Keld Albrechtsen er indhentet af, er ikke til stede endnu, og det er faktisk den, vi venter på. Men vi går ind for et forbud, ikke fordi vi tror, at vi kan revolutionere EU med det, men fordi vi mener, at hensynet til miljø og sundhed går forud for hensynet til produktionen.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg vil bare gerne høre, hvordan hr. Niels Sindal stiller sig til EU-retten. Respekterer Socialdemokratiet godkendelsesproceduren og det faktum, at vi ikke må lukke for import af korn, der er sprøjtet med stråforkorter, hvis stoffet er godkendt i EU? Jeg vil gerne høre, om hr. Niels Sindal godkender de EU-retlige aspekter.

(Kort bemærkning).

Niels Sindal (S):

Ja, som udgangspunkt gør jeg selvfølgelig det, og det gør vi vel alle. Men har vi ikke her en situation, hvor det netop er dokumenteret, at vi ikke har den viden, der skal til for at kunne sige, at stråforkorter ikke er farlig? Vi er ikke indhentet af den viden, og derfor mener jeg, at hensynet til sundhed og miljø går forud, og det er også vedtaget i de gældende EU-retlige regler.

Jeg kan så i samme åndedrag sige, at det er da rigtigt, at den tidligere regering kunne måske have gjort noget ved det. Men jeg vil tillade mig

at sige, at dengang sad jeg selv i Europa-Parlamentet og var med til at vedtage, at hensynet til sundhed og miljø kunne gå forud for hensynet til produktion, når der var tvivl.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Niels Sindal, om Socialdemokratiet som udgangspunkt foretrækker at acceptere det, der kommer fra EU – hele godkendelsesordningen, hele det direktiv, der er sat op om, hvordan man skal godkende pesticider. Har Socialdemokratiet respekt for det og forståelse for, at det er noget rigtigt, man skal nå frem til, eller vægter Socialdemokratiet en tilfældig undersøgelse, som virkelig er tvivlsom, højere? Har man i Socialdemokratiet mere tillid til noget tvivlsomt end til noget gennembearbejdet? Det vil jeg gerne høre.

(Kort bemærkning).

Niels Sindal (S):

Jeg er ikke sikker på, at jeg forstod spørgsmålet, men er situationen ikke den, at når noget er tvivlsomt, betyder det, at vi ikke har nogen sikker viden om det, og at det derfor er nødvendigt at gribe ind over for det? Det kan være en provokation over for EU at sige, at vi vil forbyde det, men godt så!

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til hr. Sindal, og så går vi videre til hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Jørn Dohrmann (DF):

Enhedslisten har fremsat beslutningsforslag om forbud mod stråforkorter, og jeg skal sige, at det bekymrer også Dansk Folkeparti, at der findes stråforkorter i hvede, som bliver brugt til at fremstille menneskeføde. Men vi må samtidig sige, at der aldrig har været fremlagt klare forskningsresultater om brugen af stråforkortere og deres skadelige effekter.

Kl. 19.15

Vi ved dog, at nogle forsøg fra 1980'erne indikerede, at søer, der fik foder, som var dyrket med stråforkorter, fik færre grise. Derfor mener vi i hvert fald, at området skal belyses meget mere, inden man tager endelig stilling, og derfor er det også glædeligt, at man i 2003 igangsatte nogle forskningsprojekter, som skulle aflevere resultaterne i 2005, så vi til den tid kan træffe de endelige afgørelser om stråforkorter. Jeg mener derfor ikke, at et forbud mod stråforkorter er en

god idé, hvis det er sådan, at man kan lave en aftale med detailhandelen, og vi har fremført over for ministeren, om det kunne være muligt at tage det og nogle andre ting, vi har spurgt om, ind i en aftale.

Jeg vil samtidig sige, at jeg tror, at alle gerne vil undvære stråforkorter, og med hensyn til landbruget og forbrugerne står det i hvert fald klart, at de ikke ønsker stråforkorter, så jeg er sikker på, at de vil sætte pris på, hvis det blev udfaset og gerne hurtigst muligt. Men vi har jo flere gange set ministeren forhandle med detailhandelen, og derfor mener vi, at ministeren igen skal prøve, om der ikke kan fås en aftale i hus med detailhandelen, så man eventuelt kan lave en mærkning af de produkter, som er fri for stråforkorter.

Jeg er glad for, at Enhedslisten sætter stråforkorter på dagsordenen, og vi vil selvfølgelig lægge op til, at man tager problemet op igen, når vi har set forskningsresultaterne, eller hvis der ikke kommer resultater ud af de forhandlinger, som i hvert fald Dansk Folkeparti har lagt op til at ministrene skal føre. Vi skal også have klare beviser på, at de resultater, som kunne bekymre os, er i orden.

Vi kan konstatere, at et forbud herhjemme ikke vil ramme dem, der importerer korn fra udlandet eller fra udenlandske producenter. Men vi vil selvfølgelig samtidig benytte lejligheden til at opfordre folk til at købe økologisk, for vi ved i hvert fald, at de produkter er fri for stråforkorter, og vi ønsker i hvert fald, at folk sætter det højt på dagsordenen, så vi undgår de problemer, der eventuelt kan ligge i at bruge stråforkorter.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hr. Dohrmann siger, at Dansk Folkeparti vil foretrække frivillige aftaler, der kan holde, og det er vi enige i; det vil vi også meget gerne. Men vi må sige, at sporene skræmmer. Der er meget, der tyder på, at sådanne aftaler er vanskelige at få lavet og specielt vanskelige at overholde, så mit spørgsmål er: Hvis ministeren ikke får lavet sådanne aftaler med parterne, er Dansk Folkeparti så klar til at støtte et forbud?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Vi har jo netop sagt, at der er flere forskellige ting, der skal undersøges ganske nøje, for vi mener, det er forkert, at vi ikke allerede nu har kla-

re forskningsresultater på området, som kan vise, om det er skadeligt.

Hvis der er en mulighed for at lave frivillige aftaler, vil vi selvfølgelig presse regeringen til at lave de aftaler og selvfølgelig også gerne så hurtigt som overhovedet muligt. Men hvis det ikke skal forbyde til på området, og hvis det er den eneste vej, der viser sig holdbar i den sidste ende, må vi gøre det og vurdere sagen igen, når vi har de klare resultater.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Else Theill Sørensen som ordfører.

Else Theill Sørensen (KF):

Det Konservative Folkeparti prioriterer et rent miljø og et højt sundhedsniveau meget højt, og vi mener, at man i miljø- og sundhedsspørgsmål altid skal iagttage stor forsigtighed.

I det aktuelle beslutningsforslag foreslås det, at anvendelsen af stråforkorter på landbrugsafgrøder helt skal forbydes. Man skriver i bemærkningerne:

»Videnskabelige forsøg udført hos Danmarks Jordbrugsforskning i 1980'erne indikerede, at søer, der fik foder, som var dyrket med stråforkorter, fødte færre grise.«

Kl. 19.20

Der er bare det ved det, at som det også har været nævnt – det står ikke i bemærkningerne – blev der senere lavet en ekspertvurdering af Danmarks Jordbrugsforsknings forsøg. Den blev lavet af en ekspertgruppe under Landbohøjskolen, og ekspertgruppen konkluderede, at det statistiske grundlag ikke var stort nok til, at der kunne drages en konklusion af undersøgelsen. Siden har der været lavet andre forsøg på bl.a. rotter og mink, uden at der har været påvist nogen signifikant påvirkning.

Alligevel har Fødevareministeriet for forsigtighedens skyld iværksat et 3-årigt forskningsprojekt til i alt 2 mio. kr. om stoffet chlormequats virkning på ornens sæd kvalitet. Derudover er der i pesticidplanen fra 2003 sat nogle måltal for nedsættelse af pesticidforbruget generelt, og her lægges der op til en reduktion af brugen af stråforkorter med 65 pct. over nogle år. Der er altså tiltag i gang, som dels skal belyse en eventuel risiko ved brugen, dels skal nedbringe forbruget af pesticider, i det aktuelle tilfælde stråforkortere.

Et andet og meget vigtigt aspekt i denne sag er imidlertid spørgsmålet om menneskers ufri-

villige indtagelse af eventuelle rester af stråforkorter. Jeg købte forleden en pakke rugbrød, hvorpå der stod »Dyrket uden brug af stråforkorter«. Uanset hvad man mener og tror om risikoen ved at spise mad, som er tilvirket af korn dyrket med stråforkorter, er det helt uacceptabelt, hvis det kan forekomme, at fødevarer, der er mærket »Dyrket uden brug af stråforkorter«, faktisk indeholder rester af stråforkorter. Derfor er det glædeligt, at Fødevaredirektoratet her i foråret iværksætter en kontrolkampagne for at afdække, om der er dækning for de anvisninger, der står anført på fødevarerpakkerne, for man skal selvfølgelig kunne stole på, hvad der står på pakken.

Som det måske er fremgået, kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte beslutningsforslaget om et totalforbud mod anvendelse af stråforkorter.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne stille det samme spørgsmål til fru Else Theill Sørensen, som jeg stillede til Dansk Folkeparti før.

Hvis ministeren ikke får held til at få en frivillig aftale igennem, så vi kan sikre de gode intentioner, vi tilsyneladende alle sammen har, er De Konservative så klar til at se på et forbud af hensyn til forsigtighedsprincippet og af hensyn til det, fru Else Theill Sørensen selv sagde om, at vi må være sikre på, når vi køber brød, at det ikke indeholder stråforkorter?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg ved ikke rigtig, om det ikke er to forskellige ting, hr. Kristen Touborg taler om. Frivillige aftaler er aftaler om, at der leveres brødkorn, som er dyrket uden brug af stråforkorter, og jeg synes, det er en fin ting, hvis man bruger sådanne frivillige aftaler.

Så har jeg fremhævet, at der er nogle planer om at reducere brugen af stråforkorter med 65 pct., at man også har iværksat nogle forskningsprojekter, og at man også vil lave et kontrolprojekt, som tager hånd om, at når jeg går ind i en butik og køber en pakke rugbrød, hvorpå der står, at den er dyrket uden brug af stråforkorter, skal jeg faktisk også kunne være sikker på, at der ikke er rester af stråforkorter i det rugbrød, jeg køber.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jamen problemet er jo, at de 65 pct.s reduktion opnås jo først om mange år, og hvis forbrugerne er usikre på den situation, vi har i dag, er De Konservative så klar til at gøre noget ved sagen nu og ikke først i 2009?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Hvis forbrugeren er usikker ved situationen, skal forbrugerne købe økologisk brød og købe økologisk mel, hvis de bager deres brød derhjemme, og så skal man i øvrigt – det vil jeg sige for tredje gang – kunne have tillid til, at når noget er mærket med, at det er økologisk eller er dyrket uden stråforkorter, skal det faktisk også være tilfældet. Men det handler jo ikke om, hvad vi beslutter herinde. Det handler om, i hvilket omfang folk overholder det, vi beslutter.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristen Touborg som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

I forslaget oplyses det, at der er fundet rester i 40 pct. af danske kornprøver og i 56 pct. af de udenlandske, og i 35 pct. af de prøver, som var deklareret »Dyrket uden brug af stråforkorter«, konstateredes rester. Kun økologisk brød og korn var fri for rester, og det er en yderst alvorlig sag, at tingene forholder sig sådan.

Kl. 19.25

SF støtter i princippet forslaget. Vi så meget gerne, at man kunne lave frivillige aftaler, der vel at mærke kunne holde, men vi er ikke overbevist om, at det er muligt. Vi tror, der skal væsentlig mere til, og at der skal sættes ind med sanktioner. Det må være sådan, at hvis man bryder en sådan aftale, får det konsekvenser. Desværre er vi bange for, at det nok bliver meget vanskeligt at komme igennem med frivillige aftaler, men vi vil ellers meget gerne bidrage til at skabe et solidt folketingsflertal med eller uden om regeringen for det.

Vi ville gerne give regeringen et mandat til at arbejde for at få et EU-forbud igennem; men dette kræver, at regeringen vil bruge ressourcer på EU-samarbejdet, selv om EU-samarbejdet ikke kræver det, og det vil regeringen tilsyneladende ikke. Miljøstyrelsen er skåret ned, og regeringen nøjes med at gennemføre den EU-lovgivning, der er vedtaget, og intet andet.

Regeringen og Dansk Folkepartis pesticid-handlingsplan går først og fremmest ud på at fjerne det overflødige pesticidforbrug, altså de pesticider, bønderne bruger penge på at sprede uden at få et så forøget udbytte af det, at det har nogen betydning. Et eksempel er stråforkorterne, som faktisk ikke gavner produktionen, men alene er mistænkt for at have alvorlige effekter på sundheden, herunder nedsat sædkvalitet og nedsat frugtbarhed. Rug er dog en undtagelse med hensyn til merudbytte, men som det også er fremgået af fødevarerministerens udsagn, kan man sagtens dyrke rug til brødkorn uden at anvende stråforkortere, blot man ikke nødvendigvis vil have de helt høje udbytter, men vil nøjes med lidt mindre.

Vi mener, der er tre grunde til at gå bort fra stråforkortere: Det koster penge, det giver ikke større udbytter, og det kan ikke afvises, at det er ret farligt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Martin Lidegaard som ordfører – undskyld, fru Helga Moos har markeret.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg er lidt nysgerrig angående forsigtighedsprincippet.

Fra SF's side foreligger der jo et andet beslutningsforslag, der handler om at ændre grænseværdierne for apotoksin i varer, der eksporteres fra tredjeverdenslande til EU. Her siger man, at de skarpe grænseværdier er udtryk for tekniske handelshindringer, og at der ikke er nogen grund til at benytte noget som helst forsigtighedsprincip, når det gælder import fra tredjeverdenslande, fordi det er for svært for den tredje verdens lande at overholde kravene. Jeg vil gerne høre, om SF har en entydig opfattelse af, hvornår forsigtighedsprincippet skal bruges, og hvornår det ikke skal bruges.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Apotoksinindholdet i dansk brødkorn kan man uden videre borteliminere ved at lade være med at bruge for meget kvælstof, og det gælder såvel hvede som rug. Men det indebærer naturligvis, at kornet ikke går i leje, og det har man klaret i hvedeproduktionen ved at fremavle sorter, der er meget stivstråede, og dermed kan man faktisk bruge forholdsvis meget kvælstof til dem, uden at de går i leje. Det samme er ikke helt til-

fældet med rug, men man kan godt give noget mindre kvælstof og dermed undgå det.

Den anden del af fru Helga Moos' spørgsmål er det først og fremmest miljøordføreren, der har forstand på, og derfor vil jeg foreslå, at man tager det op i udvalget.

Kl. 19.30

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg synes, det er interessant, at man kan komme og gå med forsigtighedsprincippet, alt efter om det er rettet mod udviklingslandenes produktion eller vores egen produktion. Men det tager jeg til efterretning.

Så blev der sagt noget om nedsat sædkvalitet. Jeg ved ikke, om hr. Kristen Touborg kender den undersøgelsen, der er lavet af Veterinær- og Fødevaredirektoratet for Arbejdsmedicinsk Klinik på Aarhus Kommunehospital, og som viste, at der i hvert fald ikke er noget at komme efter med hensyn til sædkvaliteten hos henholdsvis økologiske og konventionelle landmænd. Undersøgelsen viste, at der ikke kunne påvises forskel på sædkvaliteten hos økologiske og hos traditionelle landmænd, og at man ikke fik påvirket sin sædkvalitet, selv om man sprøjtede. Kender hr. Kristen Touborg den undersøgelse?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Den undersøgelse kender jeg til, men jeg sagde ikke i min ordførertale, at der var et problem med hensyn til sædkvaliteten. Jeg sagde, at der var udtrykt mistanke om en alvorlig sundhedseffekt, så jeg har sådan set refereret rimelig seriøst, at der er en mistanke, men at spørgsmålet ikke er endeligt afklaret. Det var det, jeg sagde i min ordførertale.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er jo ret interessant, at vi kan spørge SF's miljøordfører om, hvordan det foreligger med apotoksin; om vi skal til at have et større indhold af det i importerede varer. Har man ikke haft en drøftelse af det i SF's gruppe? Og er det sådan, at landbrugsordføreren kører med én holdning og miljøordføreren med en anden holdning, alt eftersom det nu passer, eller hvordan er det?

Så må jeg sige til hr. Kristen Touborg, at hvis kornet ikke er tørret godt nok på loftet, kan der vel også udvikles apotoksin, og at man kunne

nedsætte husdyrsmængden. Det kunne også reducere noget andet. Men det, at der er forskellige holdninger, alt afhængigt af om man er landbrugsordfører eller miljøordfører, er det noget, hr. Touborg har det godt med?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu tror jeg ikke, det er sådan, uanset om man dyrker økologisk eller traditionelt brødkorn, at man vil lade være med at tørre det, for det er selvfølgelig indlysende, at hr. Jens Kirk har ret i, at hvis det var tilfældet, kunne der i alle slags korn være risiko for forskellige giftopblomstringer.

Når jeg svarede hr. Jens Kirks partifælle, som jeg gjorde, er det, fordi jeg ikke var til stede, da man behandlede sagen i SF's gruppe. Derfor fandt jeg, at der kunne gives et mere kvalificeret svar, hvis spørgsmålet blev taget op i udvalget.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu har vi været så venlige at gøre SF's landbrugsordfører bekendt med det, og vil SF's landbrugsordfører, hr. Kristen Touborg, tage det op i SF's gruppe, når det nu kommer frem, at man sådan set ønsker at lempe sikkerhedskravet? Vil hr. Touborg arbejde for, at beslutningsforslaget bliver taget af bordet?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg kan stå inde for over for hr. Jens Kirk, at jeg vil sætte mig ganske grundigt ind i beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der ser ikke ud til at være flere. Vi siger tak til hr. Touborg, og så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne starte med at takke Enhedslisten for at give os chancen for – endnu en gang, fristes man til at sige – at tage drøftelsen om stråforkorter her i Folketinget. Jeg ved ikke, om Enhedslisten var klar over, da de fremsatte beslutningsforslag, at der ville komme en rapport fra Institut for Miljøvurdering om sagen, som er interessant i mere end en forstand. Man får hele det historiske forløb og også alle de mange afvejninger frem og tilbage.

Jeg vil starte med at sige, hvad der næppe vil komme bag på Enhedslisten, at vi deler til fulde den bekymring, der ligger bag Enhedslistens beslutningsforslag. Men jeg tror, alle erkender, at vi mangler det tunge, videnskabelige belæg for problemet. De resultater, der foreligger, har været kritiseret, men de har alligevel givet anledning til dyb uro og har også givet anledning til, at mange ministre gennem de sidste 15 år har udtalt deres bekymring og har arbejdet på at nedbringe brugen af stråforkorter, og at landbruget også har gjort det.

Kl. 19.35

Derfor mener jeg også, at vi bliver nødt til at gøre noget. Men jeg bliver også nødt til at sige med det samme, at et forbud i direkte modstrid med EU-retten får man ikke Det Radikale Venstre med på. Enhedslisten ved også, at det er et fast princip fra Det Radikale Venstre, at vi skal overholde de internationale aftaler, vi indgår i. Det gælder også EU-aftalerne.

Derfor kunne jeg næsten fristes til at sige, at Enhedslistens forslag er for lidt ambitiøst. Der er nemlig tre gåder i denne her sag, når man kigger tilbage på behandlingen af den.

Det første er, hvorfor pokker der er ikke er blevet fulgt mere op på de forskningsresultater, som man ikke har fundet tunge nok, hvorfor det først er nu, vi kommer i gang. Jeg vil gerne kvittere for, at vi er kommet i gang nu med at undersøge dem nærmere, men man *kan* undre sig, når man så kigger på de forskningsresultater, over, at vi ikke er gået mere i clinch med dem.

Den anden gåde er, at Danmark aldrig nogen sinde – dér må jeg desværre korrekse ministeren – i hvert fald ifølge instituttets historieskrivning har prøvet denne sag i EU, heller ikke tilbage i starten af 1990'erne. Man trak som bekendt hurtigt forbuddet tilbage, da man fik en ny minister, og derfor prøvede man heller ikke sagen i EU.

Vi har faktisk aldrig nogen sinde prøvet at rejse denne her sag ifølge forsigtighedsprincippet for EU. Flere ministre har jo i tidens løb sagt, at de ville overveje at gøre det, også i 2001, og jeg skal ikke kunne fortælle, hvilke bevæggrunde der har ligget bag, jeg har ikke været minister, jeg kender ikke apparatets begrundelse. Men man kan undre sig over, at man ikke har forsøgt det, eftersom forsigtighedsprincippet jo er traktatfæstet, og eftersom jeg sådan set er ligeglad med, om det stråforkortede mel kommer fra Tyskland, Italien eller Danmark. Derfor er et forbud i Danmark jo også i sig selv virkningsløst,

medmindre man får det udbredt til europæisk niveau; det er jo hele ideen med EU-lovgivningen.

Det var den anden gåde, som jeg lige kan udbyde ved også at sige, at der jo altså er alternativer, som flere har været inde på i dag, til stråforkortere: mindre brug af gødning, lavere sorter osv., som muligvis samfundsøkonomisk, hvis vi tager miljøfordelene med, vil komme godt ud. Så det er ikke sådan en fuldstændig naiv forestilling.

Endelig må jeg sige, at jeg ikke er jurist, men jeg vil gerne spørge, om vi kan få en af ministre til måske at undersøge det med de frivillige aftaler lidt, for jeg har heller aldrig nogen sinde tænkt over, at frivillige aftaler på nogen måde kunne være i strid med EU. Men det er klart, at hvis det, vi ønsker, er at sikre, at danske melproducenter ikke benytter korn med stråforkorter i, og hvis det betyder, at de danske melproducenter kun vil importere korn eller rettere sagt kun vil anvende korn, som de med sikkerhed ved ikke har en stråforkorter i sig, det vil sige dansk korn, så kunne det måske blive opfattet som en teknisk handelshindring, og så kunne vi måske få et problem, som igen kunne, kan man sige, være et argument for, at vi skulle prøve denne sag i EU. Det spørgsmål synes jeg vil være fantastisk spændende at høre ministerens kommentar til.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

For os Kristendemokrater er det selvfølgelig vigtigt, at vi er forsigtige både med kemi og pesticider i fødevarer og altså også stråforkortere. Men vi er også af den opfattelse, at vi må jo respektere EU-retten og den godkendelsesprocedure, som ligger deri, og så glæder vi os over de tiltag, som er sat i gang, dels i forbindelse med forskning på området, og dels med de ting, som er sat i gang i forbindelse med pesticidplanen.

Vi mener, at vi er forholdsvis tæt på at få nogle resultater rent forskningsmæssigt, og derfor mener vi ikke, at det nu er tid at forbyde det totalt. Lad os se, hvordan tingene falder ud, også de ting, som er nævnt, og hvordan udviklingen er med hensyn til gødning og lavere sorter.

Så alt i alt må vi sige, at vi synes, at vi er rigtig godt på vej til at få styr på det her. Hvis der kunne etableres frivillige aftaler, så vil vi naturligvis gerne støtte op om dem, men som forslaget ligger her, kan Kristendemokraterne ikke støtte det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke ministeren for en besvarelse, der jo viser, at regeringen faktisk også er bekymret for de mulige sundhedsskadelige virkninger af stråforkorterne.

Kl. 19.40

Den uenighed, der har været i salen, har heldigvis ikke været med hensyn til, om det var godt at have stråforkortere eller ej. Der er enighed om, at det er en risiko, som ikke er berettiget. Det synes jeg er glædeligt. Og det er også glædeligt, at man har sat en undersøgelse i gang, og at vi på den måde kan have en del, vi kan være fælles om i denne her sag.

Uenigheden ligger jo i, om vi skal afvente 2009, før der sker noget, hvad jeg naturligvis ikke synes, og som bliver et meget stort problem, hvis det viser sig, at strategien med frivillige aftaler ikke kan føre til noget resultat, enten fordi der ingen er, der vil lave de frivillige aftaler, hvad der desværre er en del, der tyder på, eller hvis man har viljen til at lave dem, men måske ikke har mulighed for at få disse aftaler respekteret, hvilket tallene for restkoncentrationer af stråforkorter jo tyder på. Eller, som hr. Martin Lidegaard var inde på, at det viser sig, at frivillige aftaler på det her område strider mod EU-retten, fordi det vil blive betragtet som en, om jeg så må sige, sammensværgelse mellem danske producenter med henblik på at holde udenlandske eksportører ude fra det danske marked.

Jeg vil gerne sige tak til hr. Niels Sindal og til hr. Kristen Touborg for støtten til en umiddelbar indsats. Jeg synes jo, at det er bemærkelsesværdigt, når jeg lytter til hr. Martin Lidegaard, som jeg næsten hele vejen frem til målet er enig med i denne her sag. Jeg ved jo godt, at der vel ikke findes nogen mere energisk tilhænger af EU end hr. Martin Lidegaard, det skulle da lige være hr. Niels Sindal, og derfor er det bemærkelsesværdigt, at de to har en forskellig vurdering af, hvad man kan, og hvad man ikke kan ifølge EU-retten.

Man kan efter min mening under ingen omstændigheder beskyldte hr. Niels Sindal for ikke at være en meget stor tilhænger af EU. Det tror jeg ikke hr. Niels Sindal vil være fornærmet over jeg siger. Jeg tror endda, at han vil være glad for, at jeg siger det.

Men problemet er jo, at hr. Martin Lidegaards opfattelse af, hvad man må og ikke må i EU, minder lidt om den måde, som de preussiske embedsmænd i sin tid administrerede lovgivningen på. Det behøver man altså ikke. Man behøver ikke denne duksementalitet, der gør, at man slår hælene sammen, allerede før man har fået en ordre. Man må godt udvise en lille smule selvstændigt initiativ og fortolke reglerne og bruge dem på den mest fornuftige måde.

Det har da i øvrigt også været en tradition her i Danmark, at vi trods alt har prøvet at indrette ting med en lille smule fornuftig anvendelse af reglerne. Man behøver jo ikke den allermest dukseagtige optræden i enhver sag, hvor der kan være brug for at anvende et skøn. Og når der så, som hr. Niels Sindal også gør opmærksom på, faktisk blev indført et forsigtighedsprincip, som man har lov til at bruge i de tilfælde, hvor tvivlen skal komme forbrugeren og sundheden til gode, så spørger jeg da, hvad det så er, hr. Martin Lidegaard er bekymret for.

Så vil jeg også gerne sige til hr. Martin Lidegaard, at jeg da synes, det er fint, hvis vi samtidig kan være enige om og måske endda få et flertal i Folketinget for, at regeringen skal gå til EU og arbejde for et fælleseuropæisk forbud. Det vil jeg meget gerne tilslutte mig. Det kunne så måske komme med som en del af en handlingsplan. Det synes jeg er aldeles fornuftigt, også fordi det jo er urimeligt, hvis det så kommer ind over grænsen i korn, der bliver importeret udefra, som vi måske har vanskeligt ved at sikre kontrollen med.

Så på det punkt vil jeg i hvert fald gerne give tilsagn om, at Enhedslisten vil godt være med til at udvide det her beslutningsforslag til at indbefatte et punkt om, at vi skal gå til Ministerrådet og bede om at få sagen op omkring et samlet europæiske forbud. Det ville naturligvis være den bedste løsning; det er jeg meget enig i.

Men jeg vil gerne sige tak for debatten. Vi vil fra Enhedslistens side også arbejde videre med det spørgsmål, som er blevet stillet, bl.a. af hr. Touborg, tror jeg, flere gange, nemlig: Hvad sker der, hvis ikke det kan lykkes at lave disse frivillige aftaler? Så vil vi så sandelig vende tilbage, for så falder jo en vigtig del af ministerens strategi i den situation fra hinanden.

Kl. 19.45

Så vil jeg bare sige, at der jo har været henvist til nogle diskussioner om det videnskabelige grundlag. Det er jo rigtigt nok, at der var en undersøgelse, der blev lavet i slutningen af 1980'erne.

ne, som ikke var tilstrækkelig til at drage endegyldige konklusioner fra, men det var jo dog sådan, at de tal, der var i den undersøgelse, var bekymrende. Og når man så, af grunde som jeg ikke kender, ikke fik fulgt det op med en undersøgelse på det tidspunkt, hvor det burde være sket, men først er kommet i gang med det nu, så må den tvivl, der blev rejst dengang på basis af de tal, som vi trods alt fik, komme forbrugeren og sundheden til gode.

Tvivlen må altid tages i betragtning ved anvendelse af forsigtighedsprincippet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om et grønt regnskab for landbrugsbedrifter.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).
(Fremsat 18/11 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg vil godt starte behandlingen af det her beslutningsforslag med at slå fast, at grønne regnskaber er et godt instrument til at skabe øget bevidsthed om ressourceudnyttelse og miljøpåvirkning på den enkelte landbrugsbedrift.

Derfor er jeg også glad for, at der er flere og flere landbrug, der benytter sig af muligheden for frivilligt at udarbejde grønne regnskaber.

For at fremme den udvikling indførte Fødevareministeriet i 2001 en tilskudsordning under

landdistriktsprogrammet til udarbejdelse af grønne regnskaber. Det primære formål med de tilskudsberettigede grønne regnskaber er netop at øge driftslederens bevidsthed om udnyttelsen af forskellige ressourcer, næringsstoffer, vand, energi og pesticider på hans bedrift.

Jeg tror, at når den enkelte landmand på den måde får syn for, hvad der går til spilde, og hvor der kan spares, så vil han eller hun gøre en indsats for at effektivisere ressourceudnyttelserne og på den måde mindske miljøpåvirkningen.

Med Enhedslistens forslag foreslås det at gøre det obligatorisk, at hver landbrugsbedrift mindst en gang om året skal udarbejde et offentligt tilgængeligt grønt regnskab, der bl.a. skal indeholde oplysninger om modtaget hektarstøtte, forbrug af pesticider, antibiotika og gødning.

Fokus i de her foreslåede grønne regnskaber er først og fremmest at informere befolkningen og ikke umiddelbart at sikre en bedre ressourceudnyttelse og en mindre miljøpåvirkning. Konkret er det meningen, at befolkningen skal kunne sammenholde oplysninger om, hvor meget den enkelte landmand modtager i støtte, med oplysninger om, hvor meget landmanden trækker på naturen og dyrenes velfærd.

Med udgangspunkt i erfaringerne fra Fødevareministeriets tilskudsordning til grønne regnskaber vurderes det i gennemsnit at koste den enkelte bedrift mindst 5.000 kr. årligt at udarbejde et grønt regnskab, og med de oplysninger, som Enhedslisten foreslår, der skal indgå i et grønt regnskab, må prisen forventes at være mindst det dobbelte pr. bedrift.

Så hvis samtlige 50.000 danske bedrifter skal lave Enhedslistens grønne regnskab, så svarer det til en årlig omkostning for landbruget på mindst 500 mio. kr. Og så bliver jeg nødt til at sige, at jeg har svært ved at se, at samfundets udbytte af forslaget bare tilnærmelsesvis matcher omkostninger i den størrelsesorden.

Til forslaget vil jeg for det første anføre, at oplysningerne om udbetalt støtte til konkrete bedrifter altid udleveres i henhold til offentlighedslovens regler. Men jeg vil da ikke undlade at nævne, at jeg jo nok må tro, at forslagsstilleren sandsynligvis har en ganske bestemt sag i tankerne, nemlig en sag, hvor Fødevareministeriet afslog at sammenstykke en liste over samtlige 50.000 modtagere af hektarstøtte i 2002 med angivelse af navn, adresse og modtaget hektarstøttebeløb. Den konkrete anmodning lå uden for offentlighedslovens område, og det nødvendige